

בעזרה"ת צ'ון תורני שכונ'י אֵלֵהֶם וְשֵׁל תְּמִידוֹ

גליון 567

בית הכנסת "עולי בבל" ע"ש הרב יוסף חיים זצ"ל רח' יוסף חיים אור-יהודה ת"ו

פרשת במדבר ה'תש"פ

"איש על דגלו"

חומש במדבר נקרא גם חומש הפקודים והוא נקרא כך על שם שתי מניות, אחת בפרשתינו ואחת בפרשת פינחס. **אומר השל"ה הקדוש:** במידה ויש מועד במהלך השבוע הפרשה הקודמת למועד יש לה קשר לחג **הטור** קובע בשנה פשוטה: "מנו ועיצרו" לאחר פרשת במדבר העוסקת במנייה של עם ישראל -עצרו ממלאכה = חג העצרת. **קשר מצאו חז"ל:** פרשת במדבר עוסקת בדגלים "וידבר ה' אל משה ואל אהרן לאמור איש על דגלו באותות לבית אבותם יחנו בני ישראל" ובמתן תורה בני ישראל התאוו אף הם לדגלים חז"ל מבארים את ההתרחשות שארעה בהר סיני המסבירה לנו את הקשר בין עם ישראל לדגלים (מדרש רבה, שיר השירים ב): "כאשר ה' נגלה אל עם ישראל על הר סיני ירדו עמו כ"ב אלף רבבות מרבבות של מלאכים וכולם היו עשויים דגלים דגלים. בני ישראל התאוו לדגלים ואמרו הלוואי ש"נעשה דגלים כמותם". אמר להם הקב"ה, נתאוותם לדגלים של המלאכים! אני שמח בכם ואוהב אתכם. באותה שעה אמר למשה, לך עשה את עם ישראל לדגלים, ועל זה נאמר "איש איש על דגלו". וזהו שנאמר: "נרננה בישועתך ובשם אלוקינו נדגול" ותשובת ה' הייתה: "ימלא ה' כל משאלותך".... **נשאלת השאלה: איך יתכן שכל אחד מבני ישראל יהיה דגל משלו, היכן האחדות והאחידות!?** **אומרים רבותינו:** "לכל יחיד סגולה משלו... שאינה נודעת לזולתו, לכל איש יש בשורה ייחודית להעבירה, צבע מיוחד להוסיפו לעם ישראל....". כלומר מה שאני לא אעשה - אף אחד אחר לא יוכל לעשות.

רבי צדוק הכהן מלובלין משלים את הדברים: "כל אחד נברא לתיקון איזה דבר פרטי, אשר בו נתייחדה נפשו בפרט, ואין לה חבר..." **אמר הרה"ק ר' זושא מאניפולי:** "כאשר אעלה השמימה לא ישאלו אותי מדוע לא הייתי משה רבינו, אלא ישאלוני: "זושא, למה לא היית זושא!?!... **נדרשת האחדות. אך הדגל מצביע על הייחודיות שלי - איך אני משלים את עם ישראל ומשיג אחדות... נסיים באימרה של רבי מנחם מנדל מקוצק זצ"ל:** "אם אני אני כי אתה אתה, ואתה אתה כי אני אני, אז אני לא אני ואתה לא אתה. אבל אם אני אני כי אני אני, ואתה אתה כי אתה אתה, אז אני אני ואתה אתה..."

שבת שלום שמשון אליעזר פוקס

פרשת במדבר עוסקת בחלקה הגדול בספירת עם ישראל. הגמרא (יומא כב:) מצטטת פסוק מהנביא הושע: "והיה מספר בני ישראל כחול הים אשר לא ימד ולא ייספר". לכאורה ישנה סתירה בפסוק עצמו, כשכתוב שמספר בני ישראל כחול הים - משמע יש להם מספר, וכשכתוב אשר לא ימד ולא ייספר - משמע הם לא ניתנים לספירה. מתרצת הגמרא "כאן בעושין רצונו של מקום, כאן באין עושין רצונו של מקום".

מפרש על כך המגיד מדובנא וכהרגלו במשל: שני נערים סחו בעושרם של הוריהם. הראשון טען: "אבי עשיר יותר מאביך, כשהצאתי לכספת בביתנו, ראיתי חבילות עבות של דולרים ארוזים בגומייה, מגוהצים מהבנק. לא, לא של 5\$ ולא של 10\$. שטרות של 100\$ נחים בשלווה ליום סגריר". שמע השני וחייד: "אין ספק שאביך אדם עשיר, השאלה כאן היא רק מי יותר עשיר. ובכן, הסכת ושמע למה שאספר לך כעת. אצל אבי היקר אין דולרים מזומנים בכספת, אותם הוא מניח בארון במקום נסתר. בכספת עצמה שוכנות אגרות חוב שכל אחת מהן היא על סך \$20,000... הכספות של הורינו זהות, הכמות של הניירות בהן - זהה גם היא. אבל בעוד שאצל אביך יש כמה עשרות אלפי דולרים, חמישה ניירות ערך של אבי עוברות את כל תכולת הכספת בביתכם".

והנמשל: מסביר המגיד מדובנא את תשובת הגמרא לסתירה בדברי הפסוק: כשבני ישראל לא מתנהגים כרצון ה' יש להם מספר מוגבל ומדויק, נניח שכל אחד שווה, כאדם, אז זה הסכום שצריכים להכפיל פר-ראש. אבל כשבני ישראל עובדים את ה' בתורה, תפילה, גמילות חסד וכו' אז אין להם מספר! לכל אחד יש סכום משתנה בשווי ה"מנייה" שלו. גם אם תספור ראשים - לא תוכל לדעת כמה שווה כל אחד לעצמו.

זמני השבת

הדלקת נרות **7:16** מוצאי שבת **8:18**

נא לטמור על קדושת הגליון **8:50** ר"ת
אין לקרוא בשעת התפילה

אָהַבְתָּ אֱלֹהֶיךָ

אחר ששונה אדם איזה משקה, צריך לברך ברכת "בורא נפשות". ושיעור (כמות) המשקה שיש לשתות כדי להתחייב בברכה אחרונה, הוא שיעור "רביעית משקה בבת אחת", כלומר, צריך שישתה שיעור של כשמונים ואחד סמ"ק משקה (שהוא שיעור הרביעית הנזכר בפוסקים), ואז יתחייב בברכה אחרונה

אולם תנאי נוסף יש בשיעור השתיה כדי להתחייב בברכה אחרונה, שצריך שישתה בבת אחת, (כלומר, כדרך שבני אדם רגילים לשתות בנחת, דהיינו אפילו בשתיים או בשלש לגימות, אבל בבת אחת בלא הפסק), שרק אז מתחייבים בברכה אחרונה. אבל אם שתה מים או משקה אחר לאט לאט, אף על פי ששתה שיעור רביעית, אינו מברך ברכה אחרונה כלל.

ומעתה נבא לדון במי ששתה תה או קפה כשיעור "רביעית", אבל לא שתה בבת אחת, האם עליו לברך ברכה אחרונה או לא? כלומר, האם דין שתיית קפה או תה שונה משתיית שאר המשקאות?

ומרן רבינו הגדול רבי עובדיה יוסף זצ"ל האריך בנדון זה בתשובה בשו"ת יביע אומר, להלכה, שהואיל וכלל גדול בדינו "ספק ברכות להקל", לפיכך אין לברך ברכה אחרונה אחר שתיית קפה או תה ששתה ממנו לאט לאט.

אם שתה שיעור רביעית בבת אחת מקפה או מתה חם, וכגון שנצטנן הקפה מעט ויכול היה לשתות ממנו בבת אחת, בודאי יש לברך ברכה אחרונה לאחר שתייתו, וכדין שאר המשקאות.

להערות והארות, הנצח ות,
לעילוי נשמת וכו' 054-8444774
לקבלת העלון במייל נא לכתוב ל:
8444774@Gmail.com

אהל לחידוש חידושים ופנינים לשולחן השבת

אֵלֶּה קְרוּאֵי הָעֵדָה נְשִׂאֵי מְטוֹת אַבֹּתֶם
קרואי העדה – מדוע הקב"ה קראם? המדרש מספר, כי בשעה שאמר הקב"ה למשה למנות את הנשיאים, אמר משה: "איך אוכל למנות נשיאים מתוך בני ישראל? הרי כולם צדיקים וכולם יודעים את התורה... אם אמנה את פלוני, אפגע באלמוני... "אנא, ריבונו של עולם", ביקש משה, "נקוב אתה בשמותיהם". ואכן, הקב"ה בעצמו מנה את שמות הנשיאים, ואז – "ויקח משה ואהרן את האנשים האלה אשר נקבו בשמות". משה ואהרן פנו לאנשים שה' נקב בשמותיהם בהצנע, ורק אחר כך הקהילו את כל ישראל, כדי שלא לקרוא לנשיאים מתוך כל העדה. באופן הזה היה המינוי פחות בולט, והפגיעה באחרים, שלא נבחרו, גם היא קהתה.

פרשת במדבר, ובתוכה עניין זה של מינוי הנשיאים, נקראת קודם חג מתן תורה, ויש בכך כדי ללמדנו שעל מנת לקבל את התורה – חובה עלינו להקפיד ביותר על הזהירות בכבוד הזולת. דרך ארץ קדמה לתורה! **אם אין נוהגים כבוד זה בזה, אם לא עוסקים בתיקון המידות ולא נזהרים בעניינים של בין אדם לחברו – אי אפשר להגיע לקבלת התורה!**

אומר רב משה פיינשטיין זצ"ל: מפני מה קוראים פרשת במדבר קודם חג שבועות? ועונה: "הנה ישנם אנשים האומרים לעצמם שפלות מזויפת, ענווה מעוותת. לא את זה רוצה הקב"ה". יש אנשים שאומרים לעצמם: מי אני, מה אני – "ואף אם אעמול בתורה לא אגיע למדרגה של ממש, ומתוך נחיתות בערך עצמם, באים לידי התרפות ועצלות בתורה, לפיכך תיקנו חז"ל לקרוא פרשת במדבר סמוך לחג השבועות, זמן מתן תורתנו, שבה מובאת פרשת הפקודים וממנה אנו למדים שכל יהודי ויהודי נמנה בפני עצמו ונמנה בשמו, וזה ילמד, כי כל אדם מישראל יש לו חשיבות וערך, והרי הוא חלק בלתי בטל מהכלל כולו" – מי שחושב שענווה זה ביטול, זה ריסוק, זה הבלעה והטעמה, איננו מבין מה זה ענווה, ענווים כאלו לא יגיעו לכלום. הרי על כל שתיל ושתיל יש לו מלאך שאומר לו: גדל, וגם על כל יהודי ויהודי, הקב"ה אומר לו: גדל! מה זה גדל?! לא אני רוצה להיות ענו – ולא לעשות כלום. אלא גדל תתגדל בתורה ומעשים טובים.

אומר רבי משה פיינשטיין זצ"ל: "לקראת מתן תורה, כל אחד צריך להרים את הראש ולומר בכל יום ויום: בשבילי נברא העולם!" והאם זה גאוה?! לא!! אלא זה הכרת הערך העצמי של כל אחד ואחד מאיתנו – "בשבילי" – אתה יכול להציל את העולם עם משנה אחת, עם מעשה טוב אחד... "קריאה זו של שבת זו, יש בה משום חיזוק לאדם לקראת קבלת התורה".

אהל המעשה

היה כפר קטן באזור נידח, ובו כמה משפחות יהודיות בודדות בלבד. בין תושבי הכפר היהודים היו בדיוק עשרה יהודים מעל גיל בר מצווה. כולם היו אנשים מסורים, הבינו עד כמה כל אחד מהם חשוב, ודאגו יום יום להשלים מניין.

יום אחד הגיעה משפחה יהודית חדשה לעיירה. שמחה והתרגשות רבה שררו בכל, שכן כעת המניין ימנה אחד עשר גברים, ושוב לא יצטרכו תמיד לחכות לעשירי. אך דבר מוזר התרחש. מאז שהגיע היהודי הנוסף והיו להם אחד עשר איש, תמיד היה חסר מישהו למניין! מסיבה פשוטה: מאותו יום, כל אחד הרגיש שהוא כבר לא כל כך קריטי וחשוב למניין, הרי גם בלעדיו יש עשרה.

חשיבותו של יהודי בודד באה לידי ביטוי בדרך כלל כאשר אנו עומדים זמן ממושך ומחפשים נואשות אחר עשירי למניין. אז פתאום אנו מבינים את גודל חשיבותו של כל יהודי ויהודי. נמצאים תשעה אנשים, ביניהם יכולים להיות גדולי ישראל וחשובים, אבל כל עוד יהודי אחד חסר, ולו יהא זה היהודי הפשוט ביותר, לא תשרה השכינה, ואי אפשר לומר קדיש קדושה וברכו.

שש מאות ריבוא יהודים עמדו בימים ההם בזמן הזה, סביב להר סיני, וקיבלו את התורה. אין שום דבר מקרי בעולם בפרט כאשר מדובר במעמד הגדול ביותר מאז בריאת העולם. עניין מיוחד יש למספר שש מאות אלף. כשעם ישראל יקבל את התורה ייווכח לדעת שזהו גם מספר האותיות שבתורה. כפי שכתוב בזוהר הק' על שיר השירים, 'ישראל' נוטריקון יש ששים ריבוא אותיות לתורה. כל יהודי הרי הוא כאות בתורה, אם נחסרה אפילו אות אחת, הרי כל האותיות כולם פסולים, אף אלו שנכתבו בכשרות. כך גם עם בני ישראל, כשכל יהודי מחובר לתורה ומצוות, העם שלם בתכלית השלמות. אבל אם יהודי אחד מרוחק ומנותק מהתורה, הרי הוא גורע ומוריד מערך העם כולו. דבר פלא מצינו לפני מתן תורה. בעת שהשיבו ישראל למשה רבנו שברצונם לקבל את התורה, ענו ואמרו כאחד "נעשה ונשמע". כיוון שתשובתם הייתה ללא תיאום מוקדם ביניהם, לכאורה היו צריך כל אחד לענות תשובה בלשון יחיד "אעשה ואשמע", שהרי כל אחד ענה על עצמו, שהוא מקבל על עצמו את התורה. התשובה פשוטה, אמנם כל יחיד קיבל על עצמו את התורה, אבל כל אחד קיבל את התורה רק יחד עם כלל הציבור, ולא באופן פרטי. לכשנדקדק נמצא שהוא מפורש בפסוק "ויענו כל העם יחדיו כל אשר דבר ה' נעשה ונשמע".

"ואהבת לרעך כמוך", אמר רבי עקיבא, "זה כלל גדול בתורה". מאידך בגמ' בבא מציעא דרש רבי עקיבא "וחי אחיך עמך" חייך קודמים לחיי חברך. לכאורה, שתי המימרות של ר' עקיבא סותרות זו את זו. שהרי אם צריך אדם לאהוב את חברו כמותו, היאך חיי עצמו קודמים?

יסוד גדול ועצום בדרך חיי היהודי טמון כאן, היה אומר החתם סופר: בכל הנוגע לחיי עולם הזה, אכן חיי אדם עצמו קודמים לחיי חברו, עליו לדאוג קודם לעצמו ורק אח"כ לחברו. אך כשנוגע הדבר לחיי עולם הבא, כאן מצווים אנו לאהוב את חברנו כמונו. אין לנו רשות לדאוג לעצמנו לפני חברנו, ועלינו לוותר משעות של לימוד התורה או קיום המצוות בכדי לקרב את חברנו לתורה. להקדיש שעות כדי ללמוד אתו, להפריש מכספנו, אפילו על חשבון הרוחניות שלנו, ולקרבו לחיים של תורה. לכן דייק רבי עקיבא בלשונו "ואהבת לרעך כמוך זה כלל גדול בתורה", דווקא בתורה יש כלל זה. נשמות בני ישראל מכל הדורות עמדו שם במעמד הר סיני. כן! גם אלו המתגוררים כאן לא רחוק מאיתנו, הנקראים "חילונים". גם הם עמדו ממש בסמוך אלינו כאחים. גם הם ענו וזעקו יחד איתנו "נעשה ונשמע". כעת מקומם נפקד. הבה נחזירם! הבה נתפלל עליהם, כי מצבם הרוחני משפיע גם עלינו.

אמרו במדרש רבא, חיבה גדולה חיבבן הקדוש ברוך הוא לישראל, שעשאן דגלים, שנתן לכל שבט ושבט דגל משלו בצבע האבן שהיתה משובצת בחושן המשפט על לבו של אהרן הכהן, וכך כל שבט היה ניכר למרחוק, וידעו שזהו שבט ראובן, וזהו שבט שמעון, וכן על זה הדרך. וכל זאת מתוך חיבה לישראל, שנאמר "הביאני אל בית היין ודגלו עלי אהבה", דגלי עם ישראל היו עלי לאהבה. ובכלל זה שהיו ישראל מצויינים בעזרת הדגלים, נכלל כל סדר הליכתם ונשיאת ארון הברית, שהיה הכל בצורה מסודרת ומאורגנת להפליא, כשהם עם הבהמות שאיתם וכל משאם, והילדים אשר חנן ה' אותם, כולם היו צועדים וחנוים תמיד בצורה מסודרת ומופתית, כמו שנאמר "איש על דגלו באותות", שהיה סדר הליכתם לאות ומופת לכל העמים, עד שאמרו רבותינו, שאומות העולם היו מביטים בהם בישראל ותמהים ואומרים, מי זאת הנשקפה כמו שחר. ואף בלעם הרשע הביט בעם ישראל ויצאה עינו כנגדם, בראותו את הסדר שהיה בעם ישראל לשבטיו, כמו שנאמר "וירא את ישראל שכן לשבטיו", כל שבט ושבט במקומו, בצבע דגלו, עד שנתפעם בלעם ואמר, מי יוכל ליגע באלה. וכן כל ענין החניה ונשיאת המשכן וכליו בעת מסעות המדבר היה על פי סדר מיוחד, וכל אחד ואחד מישראל ידע לנכון מהו תפקידו, וכיצד עליו לעמוד. כל הדברים הללו באו ללמד אותנו דרך חיים של יהודי בעבודת ה' ובכל דרכיו, כי כל סדר חייו של האדם חייב להיות מתוכנן ומסודר על פי תכנית מסודרת, לפי מה שתיכנן כל אדם לעצמו, וכאשר מצליח לעמוד במטרות שהעמיד לעצמו, ידע כי הוא הולך בדרך הנכונה בעבודת ה', ועדיו לגדולות. אבל בהעדר סדר ותכנית נכונים, עלולים חלילה כל עניי הקדושה, ואפילו הגדולים ביותר להשתבש ח"ו.

אמרו בגמרא, משורר ששיער חייב מיתה, והכוונה בזה, כי כל אחד בבית המקדש היה לו תפקיד מיוחד, הלוי היה מנגן ומשורר בבית המקדש, והכהן היה ממונה לשמור על פתח בית המקדש, ואם מי מהם היה מעונין ובא להחליף את התפקידים, היה מתחייב מיתה, וכל כך למה, מפני שחרג זה מן הסדר הנכון בעבודת ה', וכל חריגה, עלולה להיות משמעותית וקריטית. עם ישראל זכו לקבל את התורה, בזכות "ויחן שם ישראל נגד ההר", שלשון "ויחן" הוא לשון יחיד, ללמדנו שהיו כולם כאיש אחד בלב אחד, שהיה שלום ביניהם. והכוונה בזה, שכשיש סדר בעם ישראל, והכל בא בצורה מסוכמת ונכונה ביניהם, ואין איש נכנס לתחום רעהו, אזי הם מצליחים בעבודת ה', מה שאין כן כשהכל מתנהל בצורה "זורמת", בלי תכנון נכון, וסדר וחשיבה, שאז אי אפשר שיצליחו בעבודת ה', ובכלל בחיים נכונים ותקינים. חכמי המוסר אמרו, אי הסדר גורם לבלבול הדעת, והמבולבל במהלכו ובסדרו בדרך ארץ, הוא מבולבל גם בעבודת ה', וזהו לא רק בדברים הגדולים, אלא אף בדברים הקטנים, הליכה מסודרת, לבוש מסודר, ישיבה מסודרת, ואפילו מנעליו יהיו קשורות בצורה מכובדת ומסודרת, כי זהו תנאי חיים לחיים מסודרים ומאושרים. ואשרי מי שזוכה לכך.

**ברכה והצלחה
ובריאות איתנה**

אסף בן אשר ומשפחתו הי"ו
דוד אשר בן איבון ומשפחתו הי"ו
אופיר בן אורה ומשפחתו הי"ו

לרפואה שלימה

אשר בן לאה הי"ו
אורה בת סניורה הי"ו

שיעור בפרשת שבוע

מהרב **שמשון פוקס שליט"א**
כל יום חמישי
מיד לאחר מנחה
בביכנ"ס אור אבנר
רח' משה דיין קרית הסביונים יהוד
מנחה - בשעה 19:15

בית הכנסת "היכל יצחק דוד"
רח' דוד אלעזר 18

תפילת שחרית - 7:00
מנחה וערבית (סמוכות) - 19:15
שיעורי תורה מידי יום אחרי ערבית
יום א' - הרב שמשון פוקס שליט"א
יום ב' - הרב הגאון אברהם הכהן שליט"א
יום ג' - הרב שלום אטלן שליט"א
יום ד' - הרב יעקב אליהו שליט"א
יום ה' - הרב דניאל קמחי שליט"א

**בית הכנסת
"עולי בבל"**

ע"ש הרב יוסף חיים זצ"ל
שחרית - 5:00
מנין ב' - 7:30
מנחה ערבית - 19:15
שיעורי תורה מידי יום
שעה לפני מנחה
יום א' ב' ה'
רב בית הכנסת
הרב יהונתן אמדדי שליט"א
יום ג'
הרב שמשון פוקס שליט"א
יום ד'
הרב נאור דרשני שליט"א
יום ה' -
הרב רפאל עגיב שליט"א
בשעה 20:30

"עץ חיים היא למחזיקים בה"
לזכות להצלחה ולבריאות איתנה

טוביה שרבי בן נזימה
ומשפחתו הי"ו
דוד חיים בן עליזה
ומשפחתו הי"ו
אלון כהן בן אורנה
ומשפחתו הי"ו